

Sis propostes de rutes pel Bages

Especialistes d'entitats excursionistes, de natura i defensores del patrimoni van reflexionar al Casino, el 3 de juliol, sobre les rutes bagenques a peu publicades a **El Pou de la gallina** del mes. Marc Vilarmau i Jordi Planell hi ressegueixen el naixement de la Séquia i el castell de Balsareny en la ruta pel Llobregat, i per la del Cardener van triar el Pla de Bages, amb el torrent Fondo, millor espai natural comarcal, la plana de les Torres i el Poal. Del Llobregat, Vilarmau assenjala que en pocs quilòmetres hi ha molt patrimoni: l'antic carrilet, les vies verdes i les colònies Soldevila i la Rabeia. Anna Oliveras i Carles Cornadó, del Centre d'Estudis El Brogit, descriuen els camins de les matonaires a Montserrat. Oliveras explica que des del 2018 amb l'historiador Genís Frontera van entrevistar àvies per obtenir informació. El 2023 van ser guionistes del documental *Roques*, que explica aquestes experiències. Cornadó va esmentar cinc camins amb valor paisatgístic i històric: els de Sant Cristòfol per la Calsina i Santa Cecília; des de Marganell, el Vell de l'Oliver i les Marganelles i, des del Bruc, el camí del serrat de les Cametes.

Jordi Griera-Cors hi reivindica el territori de Vilomara i les Baumes Roges, el municipi català on hi ha més construccions de pedra seca. Critica amb raó que unes tines com les *ratapinyades* hagin estat anomenades així perquè el dia que algú hi va anar n'hi va sortir una, i les altres de *l'olla*, perquè se'n van trobar una al lloc. És obvi que estan mal catalogades i que l'Institut Cartogràfic té l'obligació d'esmenar-ho. Melcior Serra i Enric Alegre del CECB van triar la serra de la Melera. Fa nou anys que l'entitat es dedica a la recerca d'elements paisatgístics al voltant del Bages. Sortint de Salelles, una fita de terme indica la confluència de Manresa, Sant Salvador de Guardiola i Rajadell. La carena continua per la serra de can Servitge, la de Barquets i pel collet dels Quatre Termes s'arriba a la Melera, de 530 metres. De tornada, per la carena de Gallcanta es passa per la Pòpia del Montgròs. Jordi Badia Guitart, de la delegació del Bages de la Institució Catalana d'Història Natural hi va escriure sobre el torrent de Jaumandreu i el mirador del Garrigar. Entre les conclusions, cal millorar les senyalitzacions de les rutes i fer-ne més de guiades.